

FTB 51 (1) 53-61.

(FTB-2803)

**Izdvajanje, pročišćavanje i određivanje termodinamičkih značajki
 β -galaktozidaze iz badema (*Amygdalus communis*),
upotrijebljene za uklanjanje laktoze iz mlijeka**

Sažetak

U radu su optimirani sljedeći uvjeti za učinkovitu ekstrakciju β -galaktozidaze iz jezgri badema: tip, pH-vrijednost i ionska jakost pufera, te udjel polivinilpirolidona (PVP). Enzim je pročišćen taloženjem pomoću $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$ (15-60 %), gel-filtracijskom i ionsko-izmjenjivačkom kromatografijom. Gel-filtracijom i SDS-PAGE elektroforezom utvrđena je molekularna masa β -galaktozidaze od približno 62 kDa, što potvrđuje da je enzim monomernan. Enzim je imao optimalnu aktivnost pri pH=5,5, a bio je stabilan u rasponu pH-vrijednosti od 5 do 6. Vrijednosti kinetičkih parametara toplinske inaktivacije β -galaktozidaze (ΔH° , ΔS° i ΔG°) pokazuju da je došlo do znatne promjene u strukturi i odmotavanja proteinske uzvojnice enzima. Uporabom β -galaktozidaze iz praha dobivenog usitnjavanjem jezgri badema hidrolizirano je čak do 50 % laktoze u mlijeku, što upućuje na to da se bademi mogu upotrijebiti za proizvodnju mlijeka sa smanjenim udjelom laktoze (ili bez laktoze), namijenjenog osobama koje ne podnose laktozu.

Ključne riječi: badem, izdvajanje β -galaktozidaze, intolerancija na laktozu,
termodinamičke značajke